A°. 1852. N°. 267.

Opregte Donderdagsche HAARLEMSCHE COURANT van 11 November.

Deze Courant wordt dagelijks, met uitzondering van Zon- en Feestdagen, uitgegeven. — Prijs: *ƒ* 5 in de drie maanden.

BERLIJN, 8 November.

[*Uit bijzondere berigten.*] Het heeft hier ter stede een goeden indruk gemaakt, dat de Hertog van Brunswijk, bij de groote jagt-partij, welke den eersten en den tweeden November ll. bij het kasteel van Blankenberg ter eere van Z. M. den Koning van Pruissen heeft plaats gehad, ook den voorzittenden minister en den minister voor Oorlog van Hanover heeft doen uitnoodigen. Men verneemt dan ook, dat het verdrag van Pruissen met Brunswijk, tot vernieuwing van het Tolverbond, werkelijk is gesloten, en men verwacht met den eersten de ratificatie der daartoe strekkende verdragen met de Thuringsche Staten, bij welke de bepalingen van het dusgenaamde September-verdrag, 't welk met Hanover is gesloten, worden goedgekeurd. In dergelijken stand van zaken is het nieuwe Tolverbond van Pruissen met eenige zijner noord-duitsche bondgenooten gevestigd, en meent men te mogen verwachten, dat Hanover en Oldenburg alsdan mede aan de verpligtingen, welke deze Staten bij het in hun belang gesloten September-verdrag hebben op zich genomen, zullen voldoen.

Van de zijde van Oostenrijk wordt steeds verzekerd, dat deze mogendheid niets liever wenscht, dan zich met Pruissen te verstaan. Ook van de zijde van Pruissen wordt dit vurig gewenscht, doch alleen op de voorwaarden, van welke de laatstgenoemde mogendheid bij herhaling heeft verklaard, niet te kunnen, noch te zullen afwijken: te weten, de vernieuwing van het Tolverbond met zijne vroegere bondgenooten, zonder daarin door Oostenrijk te kunnen worden verhinderd of belemmerd. Tot nog toe is het niet gebleken, dat Oostenrijk daaraan wil toegeven. Indien nu Oostenrijk er in de daad op bedacht is, om, gelijk van de zijde van dien Staat openlijk is aangekondigd, een Tolverbond van 48 millioen zielen te stichten, zal Pruissen bedaardelijk afwachten, in hoe verre dergelijk ontwerp kan gelukken. Men wil hier weten, dat Wurtemberg en Baden zich nog niet zeer geneigd betoonen, om zich, zonder Pruissen, met Oostenrijk te verbinden. Hetgeen op dit oogenblik in Weenen wordt beraamd, blijft voorshands geheim. Welligt zal Oostenrijk, bij het voortzetten van de onderhandelingen met Pruissen, openhartiger kunnen te werk gaan, dan in de vergaderingen der Conferentie.

De uitslag van de verkiezing der leden, welke de Tweede-Kamer der pruissische Wetgevende Vergadering zullen uitmaken, is bekend. Onder de 350 benoemde personen vindt men vele, welker staatkundige beginselen niet, of niet genoegzaam bekend zijn. De bladen, welke als de organen worden beschouwd van de vrijzinnige partij, erkennen intusschen zelven, dat onder deze 350 leden ten minste 170 worden gevonden, die tot de behoudende partij behooren. Men kan derhalve het aantal dergenen, die der Regering ter zijde zullen staan, gerustelijk op 200 en welligt op nog meer rekenen, en deze uitkomst kan, in de gegevene omstandigheden, niet anders dan als gunstig voor het ministerie *v. Manteuffel* en voor het behoud van de bestaande orde van zaken worden aangemerkt.

VAN DEN RIJN, 9 November.

Sedert eenigen tijd bevindt zich Z. M. de Koning van Zweden ongesteld, ten gevolge van eene gevatte koude, bij zijne laatste reis van Noorwegen naar Stokholm. De ziekte schijnt eene nogal ernstige wending te hebben genomen en eenige bezorgdheid te hebben gebaard. Volgens de laatste berigten uit Stokholm, van den 3[den] November des avonds, waren de berigten van den toestand des Konings wel iets gunstiger, maar was de kracht der ziekte nog niet gebroken, en de bezorgdheid derhalve nog niet geheel geweken.

— Uit Weenen wordt gemeld, dat men aldaar van oordeel was, dat de conferentien over de duitsche handelsaangelegenheden waarschijnlijk voor het einde van het loopende jaar niet tot een bepaalden uitslag zouden leiden.

Den 31[sten] heeft de eerste bijeenkomst plaats gehad van de gemagtigden van de Staten van het Tolverbond, 't welk tusschen Oostenrijk, Parma en Modena is gesloten, onder voorzitting van den oostenrijkschen stadhouder van Lombardije, graaf *Strassoldo*.

Men is er op bedacht om werken aanteleggen, ter verdediging van Weenen, en wel op gelijke wijze en met gemetselde torens, als ter verdediging van de stad Lintz zijn vervaardigd. De punten, alwaar die torens zouden moeten worden geplaatst, zijn reeds aangewezen.

Uit Turin wordt gemeld, dat de uitgever van het hoofdorgaan der clericale partij daar ter stede veroordeeld is geworden, ter zake van de wijze, op welke hij de nieuwe wet op de echtverbindtenissen, die nog voor de Wetgeving aanhangig is, heeft afgekeurd.

— In bijzondere brieven van de spaansche grenzen wordt verzekerd, dat waarschijnlijk van het bijeenroepen der Wetgevende Vergadering voor nieuwjaar niets zal komen.

Men rekende, dat in de laatste twee maanden een groot aantal spaansche troepen, 't welk door sommigen op 5000 man werd begroot, uit verschillende havens naar Cuba was gezonden.

— Prins *Gustaaf v. Wasa*, welke zich sedert eenigen tijd in Dresden heeft opgehouden, heeft zich van daar naar Berlijn begeven. Men meende, dat die reis met eenige staatkundige aangelegenheid in verband stond.

— Tusschen den 28[sten] en den 29[sten] October heeft zich het ijs in de Newa, voor Petersburg, vastgezet. Dit is de 15[de] maal in 133 jaren, dat zulks reeds in de maand October plaats heeft.

PARIJS, 8 November.

In den *Moniteur* wordt thans officieel verslag gegeven van de beraadslaging in den Senaat over het voorstel, betreffende de invoering van den keizerlijken regeringsvorm, mitsgaders van de wijze, waarop de keizerlijke waardigheid den Prins-Voorzitter *Lodewijk Napoleon* is aangeboden, en deze laatste zich bereid heeft verklaard om dezelve in het algemeen belang te aanvaarden.

Uit dat verslag blijkt, dat de tien Senatoren, welke het voorstel tot de invoering van het Keizerrijk hebben gedaan, zijn de heeren: *Mesnard*, *Troplong*, *Baraguay d'Hilliers*, kardinaal *Dupont*, graaf *d'Hautpoul*, baron *Lacrosse*, maarschalk *Vaillant*, graaf *Regnault de Saint-Jean-d'Angély*, graaf *Simeon* en graaf *d'Ornano*.

De heer *Fould* heeft, in zijne betrekking van minister-van-Staat, terstond verklaard, dat de Regering zich geenszins dacht te verzetten tegen het in overweging nemen van dit voorstel, en dat de heeren *Baroche*, *Rouher* en *Delangle* gedurende de beraadslaging over hetzelve het Centrale Bewind zouden vertegenwoordigen.

Het Senaats-besluit tot invoering van het Keizerrijk is goedgekeurd door 86 van de 87 aanwezige Senatoren. Afwezig waren: de generaals *Harispe*, *Roussin* en graaf *Marnesia*, uithoofde van ongesteldheid, en de prins *de la Moscowa*, wegens dienstzaken. Het Senaats-besluit is onderteekend geworden door al de aanwezige leden.

De onder-voorzitter van den Senaat heeft op het paleis van Saint-Cloud den Prins-Voorzitter op de navolgende wijze toegesproken.

„ Monseigneur! Wanneer een groot land, als Frankrijk, zijne stem doet hooren, is het de eerste pligt van het staatkundige ligchaam, tot 't welk de wenschen der natie worden gerigt, om die stem te hooren en daaraan gevolg te geven.

„ Dit is het voornemen geweest van Uwe Hoogheid, toen gij de aandacht van den Senaat hebt gevestigd op deze gewigtige uitdrukking van den algemeenen wensch, die met eene zoo veelbeteekenende eenstemmigheid geuit en met zoo veel nadruk tot de hoogste staatsmagten gerigt is.

„ De Senaat heeft begrepen, dat het volk teregt dien wensch heeft aan den dag gelegd, bij de herinnering zoo wel aan de groote diensten, welke gij aan het vaderland hebt bewezen, als aan den roemrijken naam, welken gij draagt, en aan de waarborgen, welke uwe edele inborst, uwe wijsheid en standvastigheid voor de toekomst opleveren.

„ Dat hooge Staats-ligchaam heeft zeer goed ingezien, dat, na zoo vele omwentelingen en staatsschokken, Frankrijk de behoefte gevoelt om zijne toekomst toetevertrouwen aan een sterk en nationaal Bewind, 't welk aan het verledene alleen verbonden is door de herinnering aan deszelfs krijgsroem en door de wettigheid van zijn oorsprong, en 't welk thans, in de goedkeuring der geheele natie de noodige grondslagen van kracht en duurzaamheid wedervindt.

„ De Senaat acht zich gelukkig, Monseigneur, ditmaal optetreden als de getrouwe tolk der wenschen en gevoelens van de natie, door in uwe handen het Senaats-besluit te stellen, 't welk u tot het Keizerschap roept."

De Prins-Voorzitter heeft deze toespraak op de navolgende wijze beantwoord:

„ Mijne heeren Senatoren! Ik betuig den Senaat mijnen opregten dank, wegens de bereidwilligheid, waarmede zij aan den wensch des lands gehoor heeft gegeven, bij de beraadslaging over het herstellen van het Keizerschap en bij het opstellen van het Senaats-besluit, 'twelk aan de bekrachtiging van het volk zal moeten worden onderworpen.

„ Het is nu 48 jaren geleden, dat in ditzelfde paleis, in deze zaal zelve en onder gelijke tijds-omstandigheden, de Senaat de Kroon kwam aanbieden aan het Hoofd van mijn geslacht, en de Keizer deze belangrijke woorden ten antwoord gaf: „ Mijn geest zal niet meer met mijne na-
„ komelingschap wezen, van het oogenblik, waarop zij
„ zal hebben opgehouden de liefde en het vertrouwen
„ eener groote natie waardig te zijn."

„ Welnu, hetgeen thans mijn hart het meest treft, is de bewustheid, dat de Keizer met mij is: — dat zijn geest mij geleidt, zijne schim mij beschermt. Ik heb daarvan de overtuiging gekregen, omdat gij namens het fransche Volk tot een plegtigen stap zijt overgegaan, die mij ten bewijze strekt, dat ik het vertrouwen des lands heb verdiend. Ik behoef u niet te zeggen, dat het mijne voortdurende zorg zal zijn, met u zamentewerken tot bevordering der grootheid en welvaart van Frankrijk."

De leden der deputatie hebben deze toespraak met den kreet van: „ leve de Keizer!" beantwoord, en zijn, na zich eenigen tijd met den Prins en de ministers vriendschappelijk te hebben onderhouden, in plegtstatigen optogt teruggekeerd naar het paleis van den Senaat.

Volgens het officiële dagblad, is de Keizer zelf de voorzitter van den Senaat, en moet het alleen aan deze omstandigheid worden toegeschreven, dat de maarschalk *Jerôme Bonaparte* besloten heeft, om uit die betrekking zijn ontslag te nemen. Deze korte officiële mededeeling houdt heden de algemeene aandacht zeer bezig, en het ontbreekt niet aan personen, die de opmerking maken, dat de Regering blijkbaar een voorwendsel heeft gezocht om de wijze, waarop de maarschalk *Jerôme* door den Senaat is behandeld geworden, eenigermate te bemantelen. Indedaad moet men aannemen, dat de Regering de zaak niet geheel in het ware daglicht heeft voorgesteld, nademaal in de vroegere staatsstukken geene bepaling wordt gevonden als die, welke thans is aangehaald, en integendeel een der artikelen van het Senaats-besluit van 1804 het navolgende inhoudt: „ De voorzitter van den Senaat wordt door den Keizer uit de Senatoren gekozen. Hij bekleedt die betrekking gedurende den tijd van één jaar."

Er worden nog altijd personen gevonden, die vast overtuigd zijn, dat de Senaat ten aanzien van *Jerôme Bonaparte* de geheime inzigten en bedoelingen van Prins *Lodewijk Napoleon* niet weinig in de hand heeft gewerkt. — De maarschalk *Jerôme* heeft thans, naar het schijnt, voor goed het Hôtel der Invaliden betrokken, en ontvangt bezoeken van velen, die stellig gelooven, dat hij, niettegenstaande alles wat thans is geschied, door den Prins-Voorzitter zal worden aangewezen als de erfgenaam van de keizerlijke waardigheid, ingeval de aanstaande Keizer zelf zonder nakomelingschap mogt overlijden.

Men weet nog niet, wanneer de keizerlijke Regering zal worden ingevoerd. Nademaal de Wetgevende Kamer, in stede van den 28sten, tegen den 25sten dezer is opgeroepen, houden velen het voor waarschijnlijk, dat die belangrijke verandering den 2[den] December, den verjaardag van den *coup d'état*, zal plaats hebben.

— Het ontgaat geenszins de aandacht, dat het laatstelijk genomene Senaats-besluit, betreffende het herstel van het Keizerrijk, in vele opzigten verschilt met dat van den 18[den] Mei 1804. Vooreerst is het tegenwoordige besluit aanmerkelijk beknopter. Dat van 1804 bevatte eene geheele Constitutie, verdeeld in 16 titels, en 142 artikelen. De titels handelden over de erfelijkheid, — het keizerlijke geslacht, — het regentschap, — de groot-dignitarissen van het Keizerrijk, — de groot-officieren, — den eed, — den Senaat, enz. — Het tegenwoordige besluit betreft alleen den Keizer, de voorwaarden der troonsopvolging en de leden der keizerlijke familie.

Het is niet onbelangrijk om nategaan waarin verder die beide Senaats-besluiten hoofdzakelijk verschillen. In het nieuwe besluit wordt de keizerlijke waardigheid verklaard te zijn hersteld en wordt Frankrijk *een Keizerrijk* genoemd; in het besluit van 1804 is daarentegen aan den *Keizer* het bewind over *de Republiek* opgedragen. — Keizer *Napoleon I* kon alleen de kinderen aannemen van zijne broeders *Joseph* en *Lodewijk*. Keizer *Napoleon III* zal uit de nakomelingen van al de broeders van Keizer *Napoleon I* eene keus kunnen doen.

In het besluit van 1804 is de civiele lijst des Keizers geregeld. In het tegenwoordige is die zaak in het midden gelaten. — Verder is aan *Napoleon III* vrij wat meer magt verleend over de leden zijner familie, dan aan *Napoleon I* in der tijd wettig was toegekend.

Nog verdient het vermelding, dat Keizer *Napoleon*, bij de aanvaarding zijner hooge waardigheid, een eed heeft afgelegd, welke hem bij het Senaats-besluit van 1804 was voorgeschreven. In het thans genomene besluit wordt van geen eed voor den Keizer gewaagd. In elk geval zou de eed van *Napoleon III* in geheel andere bewoordingen dienen te zijn opgesteld dan die, welke in der tijd door den eersten Keizer is afgelegd.

Algemeen erkent men, dat het rapport van den heer *Troplong* eigenlijk van meer belang is dan het Senaats-besluit, nademaal het genoemde verslag meer bepaaldelijk moet worden aangemerkt als het programma der staatkundige beginselen, welke door den aanstaanden Keizer in toepassing gebragt zullen worden.

— Het te Turin uitkomende officiële dagblad van den 5[den] November behelst de koninklijke besluiten, betreffende de zamenstelling van het ministerie aldaar. Uit die besluiten blijkt, dat de heer *Cibrario* steeds deel blijft nemen aan het hoog bewind des lands, en van het departement van Financien is overgeplaatst bij dat van Openbaar Onderwijs. Slechts twee leden van het Kabinet, de heeren *d'Azeglio* en *Pernati*, zijn vervangen.

— Een der hier uitkomende dagbladen meent te kunnen verzekeren, dat de spaansche Cortes tegen den 1[sten] December zijn bijeengeroepen. Men weet niet, in hoever deze opgaaf gegrond is. — Een der voornaamste spaansche dagbladen meldt, dat de spaansche Regering heeft besloten tot de organisatie van een departement van algemeen bestuur, 't welk meer in 't bijzonder bestemd zal zijn voor de regeling der belangen van de overzeesche bezittingen, en dat de minister *Bravo Murillo* aan 't hoofd van dat departement zal worden gesteld. Andere te Madrid uitkomende bladen verzekeren daarentegen op nieuw, dat eerlang het ministerie zal worden gewijzigd en de heer *B. Murillo* ontslagen als voorzittende minister en minister van Financien.

— De laatste hier ontvangene berigten, van 26 October, uit Konstantinopel zijn vrij belangrijk. Het financiële vraagstuk was daar ter stede nog steeds het onderwerp, 't welk de staatslieden bijkans uitsluitend bezighield, en de turksche Regering spande voortdurend al hare krachten in, om in de moeijelijkheden te voorzien, welke een regtstreeksch gevolg zijn geweest van het weigeren der ratificatie van de geldleening.

Het half-officiële te Konstantinopel uitkomende dagblad behelst eenige bijzonderheden, betreffende het voorgevallene. Onder anderen leest men daarin, dat de onderhandelaars hunne volmagt hadden overschreden door, in stede van 40 millioenen, eene som van 50 millioenen te negotieren en de aflossing te doen loopen over 23, in plaats van over tien jaren.

Deze opgaaf vond in Konstantinopel geenszins algemeen geloof. De financiële moeijelijkheden waren daar ter stede nog zeer vermeerderd door het geregtelijke onderzoek, 't welk gelast was geworden in de zaak van den armenischen bankier *Djezaerli*, den pachter der douane te Konstantinopel, en de voornaamste andere douanen in het turk-

sche Rijk. Men zou bij dien bankier een tekort hebben ontdekt, 't welk door eenigen op 7½ millioenen fr. wordt begroot, door anderen, zoo als door den *Constitutionnel*, daarentegen op niet minder dan op 20 millioenen fr. Reeds vroeger is medegedeeld, dat *Nafiz-bassa*, de gewezen minister van Financien en een der voornaamste begunstigers van den bankier *Djezaerli*, in hechtenis was genomen. Volgens sommige berigten vreesde men, dat ook *Reschid-bassa*, welke dien bankier niet weinig zocht te bevoordeelen, in de zaak betrokken was.

Het schijnt te blijken, dat de zending van den adjudant van den Prins-Voorzitter, den graaf *Bacciochi*, die den 23sten te Konstantinopel is aangekomen, in verband staat met de aanstaande vestiging van den Emir *Abd-el-Kader* in de stad Brussa.

— De Prins-Voorzitter heeft heden in de Champs-Elysées 2 regimenten ruiterij, 2 regimenten infanterie en één battaillon mobile gensdarmes geïnspecteerd. Hij is door de troepen met de levendigste geestdrift ontvangen.

LONDEN, 8 November ('s avonds)

De gisteren met het stoomschip *America* te Liverpool aangebragte tijdingen uit Nieuw-York van 26 October melden, dat de beroemde n.-americaansche staatsman *Daniel Webster* den 24sten van die maand, op zijn landgoed Marshfield, in Massachusetts, overleden is. De voor weinige dagen uit Nieuw-York ontvangene berigten maakten gewag van den slechten staat zijner gezondheid, met bijvoeging, dat men voor zijn leven vreesde; doch zijn overlijden werd niet zóó spoedig tegemoet gezien. Hij is aan eene kankerachtige aandoening der ingewanden bezweken, in den ouderdom van 71 jaren. Het overlijden van dezen staatsman heeft in de Ver.-Staten een diepen en hoogst treurigen indruk gemaakt; hij was daar zeer bemind, en vooral in den tegenwoordigen staat van zaken gevoelde men behoefte aan den steun zijner ongemeene bekwaamheid en rijke ondervinding.

Ook hier te lande wordt zijn verlies betreurd en hulde toegebragt aan zijne voortreffelijke hoedanigheden, ofschoon de in den laatsten tijd door hem gevolgde staatkunde in verscheidene opzigten afgekeurd werd. „ De Ver.-Staten (dus laat zich heden een onzer ministeriële bladen uit) hebben hun grootsten burger, den voortreffelijksten der in de beschaafde wereld levende redenaars en een hunner eerste staatslieden verloren. — Het verlies, 't welk de beschaving geleden heeft door den dood van den heer *Webster*, bepaalt zich niet tot zijne natie. Als de verstandigste staatkundige wijsgeer van onzen tijd en de bekwaamste om de beginselen van eene gezonde staatkundige wijsbegeerte in al hun kracht te verkondigen, was de heer *Webster* een algemeene weldoener en een gemeenschappelijke schat voor ons allen. De in den laatsten tijd, terwijl zijn geest door ligchamelijke ongesteldheid verzwakt was, begane dwaling, ofschoon zij tegen ons zelven gerigt was, mag ons niet ondankbaar maken jegens hem; hij was voor dit land, gelijk voor zijn eigen volk, een leidsman, wijsgeer en vriend."

Voor 't overige wordt in de nu ontvangene berigten uit Nieuw-York de reeds vroeger gedane opgaaf bevestigd, dat het gouvernement der Ver.-Staten de woelingen tegen de spaansche overheden op Cuba afkeurt. Deze afkeuring is bepaaldelijk te kennen gegeven aan den bevelhebber van de herhaaldelijk te Havanna afgewezen stoomboot *Crescent-city*, den luitenant *Porter*, en dien ten gevolge heeft deze officier zich genoodzaakt gevonden, om het bevel over dat vaartuig neerteleggen en hetzelve te verlaten.

— De hertogin *van Orleans* en hare beide zonen, de graaf *van Parijs* en de hertog *van Chartres*, hebben dezer dagen zich van Claremont naar Kitley (bij Plymouth) begeven, waar zij voornemens is een geruimen tijd te blijven. De Prinses draagt haren regter arm nog in een band, maar is voor 't overige hersteld van het onlangs haar in Zwitserland (bij het omstorten van haar rijtuig) overkomen onheil.

— In een hier ontvangen brief uit Weenen wordt gemeld, dat het oostenrijksche leger niet vertegenwoordigd zal worden bij de plegtige ter-aarde-bestelling van het lijk van den hertog *van Wellington*; met bijvoeging, dat de Keizer en zijn leger reeds genoeg meenen gedaan te hebben, om hunne achting voor den overleden hertog aan den dag te leggen, en dat men ook niet ongaarne de gelegenheid vermeden ziet van eene herhaling der beleedigingen, waaraan de oostenrijksche uniform door de in Londen aanwezige uitgewekenen is blootgesteld geweest.

— Heden is het beëedigen der leden in het Huis der gemeenten voortgezet.

BRUSSEL, 9 November.

Het verblijf van de jonge Prinsen in Engeland zal wel denkelijk veertien dagen duren, en alzoo tot na den afloop der lijkplegtigheid ter eere van den hertog *van Wellington*, bij welke eene tot dus verre ongekende pracht schijnt te zullen worden ten toon gespreid. Belgie zal derhalve, hoewel niet dadelijk van regeringswege, toch in zeker opzigt, door de zonen des Konings bij deze plegtigheid vertegenwoordigd zijn.

Bij de onzekerheid, of het nieuw benoemde Bewind, 't welk voor alsnog door de meerderheid van de Kamer der Afgevaardigden wordt geduld, zich lang zal kunnen staande houden, is het niet te verwonderen, dat de heer *de Theux*, die steeds aan het hoofd staat van de clericale partij, en die, bij de instelling van een gemengd, of geheel zuiver clericaal bestuur, noodwendig daartoe zou moeten behooren, dezer dagen bij Z. M. den Koning is ontboden, om over den toestand der openbare aangelegenheden te worden geraadpleegd. De fransche Regering is steeds van oordeel, dat de vrijheid, welke in Belgie aan het gebruik der openbare drukpers is verzekerd, gevaarlijk is voor het behoud van orde en rust ten harent, en vermeent, dat aan het hoofd van het bestuur in Frankrijk betere waarborgen moeten worden gegeven tegen de aanrandingen van zijn gezag, dan de hier te lande bestaande wetten opleveren. Naar het zich laat aanzien, is de poging mislukt, om van de fransche Regering bij voorraad toezegging te bekomen, ten aanzien van gunstige voorwaarden voor het sluiten van een handelsverdrag, ten einde daardoor de Wetgevende Vergadering te bewegen, om zich rekkelijk te toonen met opzigt tot het verkorten van de vrijheid der drukpers.

Men vindt lieden, die zich overtuigd houden, dat het doen herleven van de wet van 1816 nog niet zoude kunnen baten, zoo lang het grondwettig voorschrift het geheel en al onderdrukken van een veroordeeld dagblad verbiedt, en zoo lang niet, in regtsgedingen van dien aard, zal kunnen worden beslist zonder tusschenkomst van gezworenen, met welker uitspraak, het openbaar ministerie altijd de meeste kans heeft, ten minste in regtsgedingen, welke ter zake van misdrijf door middel der drukpers worden ondernomen, om het onderspit te delven. Ook het herstellen van de belasting van het zegel op de dagbladen is in de vereeniging der leden van de dusgenaamde vrijzinnige partij, die sedert eenigen tijd geregeld bij den heer *Thieffry* wordt gehouden, als geen genoegzaam middel van bedwang beschouwd, om de fransche Regering te vrede te stellen, en daarenboven als nog meer drukkende voor de partij der clericalen, dan voor derzelver tegenstanders. — De toekomst is derhalve, daar Frankrijk zich gewis krachtdadig zal doen gelden, in dit opzigt nog tamelijk duister.

De dagbladen geven eene breede beschrijving van de kerkelijke plegtigheden, bij gelegenheid van de inwijding van den nieuw benoemden bisschop van Luik. Van daar wordt gemeld, dat zij in de daad, wat betreft hetgeen in de St. Paulus-Kerk en daarbij is gebeurd, zeer luisterrijk zijn geweest, maar dat voor het overige de volksmenigte er niet veel deel aan heeft genomen.

'S GRAVENHAGE, 9 November.

Bij besluit van 4 Nov., is door Z. M. vergunning verleen aan den heer *H. Königswarter*, consul van Saksen-Coburg en Gotha, te Amsterdam, tot het aannemen en dragen der versierselen van ridder der Leopolds-orde, hem door Z. M. den Koning der Belgen geschonken.

— Bij besluit van 1 Nov., heeft Z. M. aan *Job den Dulk*, te Scheveningen, eene gratificatie van *f* 100 toegekend, uithoofde van onderscheiden door hem verrigte daden van menschlievendheid.

— Bij Z. Ms. besluit van 3 Nov., is aan den heer *J. d'Aquin* eervol ontslag verleend als consul der Nederlanden te Panama, en voor de provincie van dien naam.

'S GRAVENHAGE, 10 November.

Z. M. de Koning is heden van het Loo in deze hofstad aangekomen.

— Door Z. M. de Koning is de luitenant-generaal baron *van Omphal*, Hoogstdeszelfs adjudant in buitengewone dienst, met de eervolle taak belast, zich naar Engeland te begeven, ten einde, bij de plegtige begrafenis van den hertog *van Wellington*, den nederlandschen veldmaarschalks-staf te dragen.

— Aan jhr. *H. A. van Karnebeek* is met 31 December aanstaande, onder toekenning van pensioen, eervol ontslag verleend als kapt.-ter-zee en adjudant van Z. M. in gewone dienst. Tevens is de genoemde officier met 1 Januarij 1853 benoemd tot Z. Ms. adj. in buiteng. dienst.

De luit.-ter-zee 2de kl. jhr. *A. Klerck* is benoemd tot ridder van den Ned. Leeuw, ter zake van zijne aan den dag gelegde verdiensten ten nutte der groote visscherij.

— Z. M. heeft aan den heer *M. Siegenbeek*, op zijn verzoek, eervol ontslag verleend als schoolopziener in de 2de afd. van het 2de school-district in Zuid-Holland, onder dankbetuiging voor de door hem in die betrekking gedurende vele jaren bewezene diensten. — Het geheele 2de schooldistrict is opgedragen aan den heer *L. Robbe*, opziener in de 1ste afdeeling van hetzelve.

HAARLEM, 10 November.

De vergadering der provinciale Staten van Noord-Holland van heden is bijgewoond door 59 leden. — In dezelve is verslag uitgebragt aangaande de aanvraag van het bestuur van het Landhuishoudkundige Congres tot het erlangen eener subsidie. De commissie stelt voor, om eene bijdrage te verleenen van *f* 500.

Verder is verslag uitgebragt aangaande de voordragt der Ged. Staten, tot vaststelling der reglementen van bestuur van de polder-districten van St. Pancras, Broek en Koedijk; — van Oud-Carspel; — van Noord-Scharwoude en Zuid-Scharwoude. De commissie stelt voor, om voor al deze polderdistricten hetzelfde reglement vasttestellen, nademaal allen gelegen zijn onder Geestmer-Ambacht. Wat het reglement van den Oost-Bijlmeerpolder aangaat, zoo stelt de commissie voor, hetzelve met eenige wijzigingen goedtekeuren.

De commissie vereenigt zich met het verslag van Ged. Staten, betreffende het verleenen eener subsidie aan de Maatschappij van Toonkunst, waarin is voorgesteld om de aanvraag aftewijzen.

Nog is ingediend het verslag der commissie betreffende de haven van het Oude-Schild op Texel.

Over al deze verslagen zal in de vergadering van morgen worden beraadslaagd.

Voorts besluit de vergadering, om den brief van den minister van Binnenlandsche Zaken, betreffende de kosten voor het provinciaal bestuur van 1853, voor kennisgeving aantenemen.

Op voorstel van den voorzitter, wordt besloten, om het adres van Dijkgraaf en Heemraden van den Anna-Paulownapolder, die eene provinciale subsidie verlangen voor aanteleggen werken, als nog niet genoegzaam toegelicht, in handen te stellen der Ged. Staten. Hetzelfde besluit is genomen ten aanzien van een adres van oestervisschers op het eiland Texel, die zich beklagen over den slechten toestand van de haven beoosten het Nieuwe-Schild; van een adres van oesterhandelaars te Amsterdam en het verslag van den hoofd-ingenieur betreffende dit onderwerp; — van een adres der polder-besturen te Rijp, Zuidschermer enz. en van twee adressen van den heer *B. Tideman*, betreffende den Eilands-polder en de Graftermeer.

Nadat de vergadering zich had vereenigd met het voorstel der Ged. Staten tot uitbetaling van den laatsten termijn der aannemings-penningen ter uitbreiding van het gesticht *Meerenberg*, is de zitting opgeheven en verdaagd tot morgen.

Op de rolle der studenten van de hoogeschool te Utrecht zijn ingeschreven: van 26 Maart tot 1 Julij 19 studenten, en van 1 Sept. tot 1 Nov. 142, te zamen 161. Onder dit getal bevinden zich 41, welke eerst later hunne studien aan de hoogeschool zullen aanvangen. In April was het getal der gerecenseerden 377. Van 26 Maart tot 1 Nov. zijn gepromoveerd, of als proponenten vertrokken 24. Het aantal der te Utrecht aanwezige studenten was dus op 1 November 473.

— Op de aanbevelingslijst van 6 candidaten voor de betrekking van raadsheer in het prov. geregtshof van Friesland, door dat collegie aan de Staten der provincie ingezonden, zijn geplaatst de heeren mrs.: *G. Hiddema Jongsma*, pres. van de arr.-regtbank te Sneek; *C. C. C. Warmolts*, proc.; *C. Sleeswijk Vening*, regter in de arr.-regtb.; *J. W. Tromp*, Rijksadv.; *C. J. van der Veen*, lid der Gedep. Staten van Friesland, en *S. W. Tromp*, proc.; de laatste vijf allen te Leeuwarden.

— Tot lid der prov. Staten van Drenthe is, bij herstemming, verkozen de heer mr. *H. Vos* met 277 st., terwijl de heer mr. *J. T. Homan* 178 st. bekwam.

— Voor den 8sten dezer te Utrecht gehouden paardenmarkt zijn 440 paarden aangegeven.

— Op de groote najaars-veemarkt, den 8sten dezer te Hoorn gehouden, waren ruim 1000 stuks meer aangevoerd dan verleden jaar, te weten ongeveer 8000. In langen tijd waren niet zoo vele schoone runderen ter markt. De handel was vrij levendig; voor zware beesten werden hooge prijzen besteed.

— Men leest in een der americaansche wetenschappelijke bladen de navolgende bijzonderheden, ten aanzien van de britsche zeemagt: „ Ten onzent heerscht eene treurige onkunde, betreffende de magt van Engeland. De stoomscheepsmagt van die mogendheid is in de daad ontzettend. Zij bezit 147 dergelijke schepen en nog daarenboven 3 tachtigers, van stoomwerktuigen voorzien en gereed om binnen kort te water te worden gelaten. De helft dezer schepen is opgelegd, maar 'er zijn altijd 75 dezer bodems voorhanden, ten einde dadelijk naar zee te kunnen gaan, gemiddeld van eene grootte van 800 tonnen, terwijl de kleinste derzelve nog steeds in staat worden gerekend, om den overtogt over den Atlantischen Oceaan te kunnen volbrengen. De britsche koopvaardijvloot telt 1184 stoomschepen, waarvan alleen in Londen, Glasgow en Liverpool 520 te huis behooren, te zamen metende 157,059 tonnen. Van deze schepen kunnen ten minste honderd, elk van een inhoud van 1000 en meer tonnen, dadelijk worden gewapend en voor krijgsdienst aangewend. Het is nuttig te weten, wat in dit opzigt in vreemde landen bestaat. Engeland heeft, in het belang zijner staatkunde, het steeds oorbaar geacht, om zijne wezenlijke kracht bedekt te houden. Dit mag wel of kwalijk bedacht wezen: voor ons is het nuttig den waren stand van zaken zoo veel mogelijk te kennen. Het is ongerijmd te beweren, dat Frankrijk Engeland zou kunnen overheerschen. Zoodra deze mogendheid zich in ernst in hare arsenalen beweegt, mag Europa beven. Binnen veertien dagen kan zij al de havens blokkeren, en tevens hare eigene genoegzaam verdedigen."

— De bestuurders der Maatschappij van *Moederlijke Liefdadigheid* te Helder hebben weder de gewone jaarlijksche gift van *f* 100, van H. M. de Koningin-moeder ontvangen.

— In de zitting van den Gemeente-raad van 's Gravenhage is gisteren, 9 November, onder anderen eene missivie ingekomen van de commissie, tot regeling der nalatenschap van wijlen Z. M. Koning *Willem II*, strekkende tot kennisgeving, dat de hooge erven zich niet kunnen vereenigen met het voorstel om het ruiterstandbeeld van Prins *Willem I* van het Noordeinde, naar het Tournooiveld overtebrengen, en zij daartoe alzoo hunne toestemming niet kunnen verleenen.

SCHEEPSTIJDINGEN.

AMSTERDAM, 10 November. Den 9den dezer in Texel binnengekomen: *Aldebaran*, Meyboom, Batavia; *Cornelis*, Fokkes, *Catharina*, Olthof, beiden van Newcastle; eene brik en eene bark onder quarantaine, de naam onbekend. Niets uitgezeild. Wind w. n. w.

Den 9den dezer in Helvoet binnengekomen: *Industrie*, Isefjahr, Odessa, l. v. Brouwershaven; en uitgezeild: de stoomb. *Bordeaux*, Bordeaux; *Admiraal Ver-Huell*, Havre. Wind w.

Den 9den dezer in Brielle binnengekomen: de stoomb. *l'Estafette*, Duinkerken; *Engeneer*, Goole. Wind w.-n.

Den 1sten Sept. van Mauritius uitgezeild: *Science*, Westcott, Amst.

Den 18den Sept. te St. Helena binnengeloopen: *Straat Sunda*, Holm, Batavia naar Amsterdam.

Den 25sten Oct. van Baltimore uitgeklaard: *Leila*, Stafford, Amst.

Den 21 Oct. van Newjork uitgeklaard: *Angelique*, Samuels, Rott.

Den 23 Oct. van Boston uitgeklaard: *Mercurius*, Veenema, Batavia.

Den 25sten Aug. te Mauritius binnengeloopen: *IJssel*, Messen, Patjitan naar Rotterdam, zijnde lek.

Den 4den dezer van Rouaan uitgezeild: *Hendrika*, Collenteur, Rott.

Gepraaid: 3 Oct., op 10° 36' n. b. en 23° w. l., *Flora*, Kooymans, Hartlepool naar Aden; *Jan Daniel*, Zeeman, Rotterdam naar Batavia; *Admiraal Zoutman*, Henrichs, dito naar dito; *Louise Princes der Nederlanden*, Lion, dito naar dito; 5 dito, op 9° 11' n. b. en 23° 0' w. l., een groot hollandsch driemastschip, om de zuid sturende en toonende Rotterdamsche en eene blaauwe vlag, door den afstand niet te onderkennen; 5 dito, op 11° 7' n. b. en 23° 36' w. l., *Cornelis Wernard Edouard*, Kleinhouwer, Hartlepool, l. v. Texel naar Batavia.

BEURS VAN AMSTERDAM.

Prijzen der Effecten.

10 *November* 1852. — 4½ *ure.*

			van	tot	gebl.
NEDERL., Werkel. Schuld. . .	2½	pct.	63 13/16	7/8	63 13/16
„ „	3	„	76 5/8	3/4	—
„ „	4	„	95 1/4	3/8	95 5/16
Amortisatie-Syndicaat . .	3½	„	—	—	—
Handelmaatschappij . .	4½	„	—	—	—
Oost-Indische Leening. .	4	„	94 5/8	3/4	94 5/8
Aand. Holl. Spoorweg.			—	—	—
Leen. „ „ .	4½	pct.	—	—	—
Aand. Rijn-Spoorweg . .	4½	„	101	—	—
FRANKRIJK, Certificaten . . .	3	„	77 13/16	7/8	77 13/16
„ . . .	4½	„	—	—	
RUSL., Obl. Hope & C°. . . .	5	„	107 7/8	108 1/8	—
„ „ 1828/1829.	5	„	106 1/2	—	—
Certificat. „ 1831/1833.	5	„	97		—
„ „ 1840	4	„	91 1/4	—	—
„ bij Stieglitz. . .	4	„	90 13/16	7/8	—
„ „ „ N. .	4	„	—	—	—
Inschr. in Assignatiën . .	6	„	—	—	—
Certific. van „ . .	6	„	—	—	—
POLEN, Aandeel. 1835, fl. 500 . .	*f*		—	—	—
Obligatiën	4	pct.	—	—	—
SPANJE, Obligatiën	1	„	24 15/16	25	24 15/16
„	3	„	51 1/4	5/16	—
„ Binnenl. . .	3	„	45 3/4	—	—
Amortisable			6 5/16	3/8	—
Bew. Coupon			3 5/8	11/16	—
OOSTENR., Oblig. bij Goll. .	5	pct.	68 3/4	—	—
„ „ „ . .	4	„	69 3/4	—	—
„ Metalliek . .	5	„	77 1/2	78	—
„ „ N. . .	5	„	90 5/8	—	—
„ „ . .	2½	„	40 5/16	3/8	—
BELGIE, ...	2½	„	—	—	—
Rothschild, ...	2½	„	52 5/16	—	—
„	4½	„	—	—	—
BRAZILIE, Geldl. 1824, £ 100	5	„	—	—	—
„ „ £ 200	5	„	—	—	—
PORTUGAL, Oblig. 5 pct. thans	4	„	41 7/8	—	—
„	4	„	38 1/4	5/16	—
Binnenlandsche à 1 conto	5	„	—	—	—
PERU, Geldl. 1849, thans . .	5½	„	100 1/2	—	—
VENEZ., Oblig. 6 pct. thans .	3¼	„	40 5/8	—	—
GRENADA, Obligatiën. £ 100	2	„	20 11/16	21 3/16	—
MEXICO, Oblig. 1851	3	„	25 3/16	5/16	25 1/4
N.-AMERICA, Americ. Bank-Actien.			4	—	—

Amsterdam Thesaurie 5 pc. 104 7/8. Oostenrijk Metall. La. B. 5 pc. 90. Griekenland obl. geldl. 1825 5 pc. 4½ à ¾. Brazilie geldl. 1843 van £ 100 5 pc. 100. Venezuela obl. uitg. 17. Grenada obl. uitgest. 11/16 à 1/8. De 2½ Mett. 1851 40 1/16. — Beleening 2½. Prolongatie 3.

Aldus opgemaakt door het Bestuur der Societeit *Tot Nut des Obligatie-Handels.*

J. BRASKAMP, Pres.

De binnenlandsche fondsen waren heden iets flaauwer. Van de buitenlandsche waren de belgische onveranderd; fransche tot merkelijk lagere prijzen verhandeld; spaansche prijshoudende; portugesche aangeboden; russische nagenoeg als gisteren; oostenr. metall. en mexicaansche iets flaauwer.

MADRID, 4 November. De 3 pc. 47 1/8; 1 pc. 26 3/16.

WEENEN, 8 November. De 5 pc. metall. 94 1/4.

Frankfort, 9 November. De 5 pc. metall. 81¼. Spanje 3 pc. binnenl. 45¾; 1 pc. 25¼.

Londen, 9 November. Mexico 25¼. Spanje 1 pc. 25¼. Nederl. 2½ pc. 65¼. De overige fondsen onveranderd.

Parijs, 9 November. De 3 pc. renten 85 fr. 25; 4½ pc. 107 fr. 60. Spanje 1 pc. 25.

Antwerpen, 9 November. Belgie 2½ pc. 56. Spanje 1 pc. 24⅝.

MARKTBERIGTEN.

Amsterdam, 10 November. *Tarwe* bij partij tot vorige prijzen; 129, 130 ℔ b. Pools. *f* 306, *f* 310; 133 ℔ Brunsw. *f* 280; 122 ℔ Vries. *f* 235; 134 ℔ Kub. *f* 255. — Pruis. *Rogge* bij partij tot verlaagde prijzen, gedr. bij gerijven in een doen; 122, 123 ℔ Pruis. *f* 198, *f* 200; 117 ℔ n. Arch. *f* 182. — *Garst* en *Haver* zonder handel. — *Koolzaad* Oostvries. *f* 330; op 9 vat, dad. en Nov. *f* 339; April *f* 351.

Amsterdam, 10 November. *Raapolie* in een doen; ord. cond. *f* 33¾; vliegend *f* 32¾ à *f* 32½; p° Dec. *f* 32½; p° Mei 1853 *f* 34¼. *Lijnolie* ord. cond. *f* 30; vliegend *f* 29. *Hennepolie* ord. cond. *f* 39½.

Nijmegen, 9 November. Alhier was de middelprijs ter markt, van gisteren: van de 255 verkochte mudden Inl. *tarwe* per mud *f* 9,36; van de 20 mudden Hoogl. dito *f* 10,37; van de 519 verkochte mudden *rogge* *f* 7,15; van de *gerst* was de hoogste prijs *f* 5,65 en de laagste *f* 5,20; van de *boekweit* de hoogste prijs *f* 6,50 en de laagste *f* 5,50; van de *haver* de hoogste prijs *f* 3,40 en de laagste *f* 2,75; van de *groene erwten* de hoogste prijs *f* 12 en de laagste *f* 11; van de *graauwe dito* de hoogste prijs *f* 11,25 en de laagste *f* 11. De prijs der *aardappelen* was per mud *f* 1,50 à *f* 2,20.

218de STAATS-LOTERIJ.

Trekking der vijfde Klasse.

11de Lijst. N°. 1636, een prijs van *f* 100,000.

Sedert 3 November hebben de uitgevers der *Haarlemsche Courant* de volgende liefdegiften ontvangen:

Voor de betrekkingen der verongelukte zeelieden te Hellevoetsluis: uit 's Gravenhage bankb. n° 713 *f* 100; door bezorging van ds. *Roscam Abbing*, gecollecteerd te Breda op een verjaardag in een kleinen familiekring, *f* 8; van jufvr. H. D. te Haarlem *f* 2,50; van K. B. *f* 3; van A. P. te A. muntb. n° 244823 *f* 10; van B. te Haarlem coup. *f* 1,23½; van W. L. te Cleve 2 coup. *f* 29,70; van mevr. de wed. J. W. W. coup. *f* 4,95; van P. R. uit Gorinchem muntb. *f* 10; van mevr. W. te Breda 2 coup. *f* 3,96; uit A. „*door het geloof in Jezus Christus*" coup. *f* 2,97; uit Haarlem 6 coup. te zamen *f* 12,86½; van S. S. in geld *f* 10; muntb. n° 264062 *f* 10; van J. te Rijp 2 coup. *f* 7,92; van N. N. in geld *f* 5; van D. *f* 1; van N. N. *f* -,50; van N. N. in geld *f* 25; van T. in geld *f* 10; van N. N. coup. *f* 3,96; van A. en B. R. en van W. H. te Amsterdam, te zamen *f* 60.

10 November.

*** De commissie voor den bouw eener kerk en pastorij, ten behoeve der Hervormde Gemeente te Weert (Limburg), berigt, met dankzegging, dat ontvangen zijn: uit Zeyst, door ds. *J. E. Kist* *f* 230; door ds. *H. Heemskerk*, van de Gereform. Rem. Gem. te Amst. *f* 25; van den h. w. geb. heer C. R. J. M., door ds. *H. J. van 't Sant*, te Velp, *f* 49,50; gecollecteerd te Hoorn den 31sten Oct. j. l. in de Herv. kerk *f* 101,62½; door bezorging van ds. *van Herwerden*, te Gron., *f* 159,70; bij de uitgevers der H. Cour. *f* 24,75; gecollecteerd te Norg door ds. *Meijer* *f* 24,60; van v. A. te H. nog *f* 2,47½; van S B C en I A C., door bezorging van den w. ed. heer *van der Aa Criellaert* *f* 50. Zamen *f* 1362,18½.

Wij hebben vele weldaden te roemen. De Heer der kerk doe zijne zegenende hand rusten op allen, die dit heilige werk helpen bevorderen. En zouden daarvoor kleine gaven niet dienen mogen!

Roermond, Uit naam der commissie voornd.,
den 8sten Nov. 1852. BEGEMANN, Predt. te Roerm. en Weert.

*** Getrouwd:
Sassenheim, D. RIJNSBURGER,
7 November met
1852. G. GULDEMOND.

*** [illegible], den 7den November 1852. Heden is voorspoedig van een welgeschapen ZOON bevallen *L. W. VAN HOPBERGEN*, geliefde Echtgenote van den Gepensioneerden Luitenant-Kolonel THOMSON.

*** Heden beviel voorspoedig van een' ZOON *JOANNA MARIA CORNELIA VAN STOLK*, geliefde Echtgenoot van J. MEES R. Az.
Rotterdam, 7 November 1852.

*** Heden beviel voorspoedig van eene DOCHTER *E. M. A. SCHERMERTS*, geboren *PRONCK*.
Heilo, den 7den November 1852.
Eenige kennisgeving.

*** Heden beviel door Gods goedheid voorspoedig van een' welgeschapen' ZOON *N. A. M. MENSINGA*, Echtgenoot van J. A. BARBAS,
Besoijen, Predikant.
den 8sten November 1852.
Algemeene en bijzondere kennisgeving.

*** Heden beviel voorspoedig van eene DOCHTER, Vrouwe *J. L. A. HOOGEVEEN—BROUERIUS VAN NIDECK*.
Maastricht, 8 November 1852.

*** Den 1sten November 1852, overleed in den ouderdom van ruim 73 jaren, op haar Landgoed, het Kasteel van Kortewall, Provincie *Oostvlaanderen*, mijne zeer geachte Behuwd-Moeder, de Hooggeboren Vrouwe Gravinne Van ROOSE van BAISY, Douairière van den Hooggeboren Heer *van Brouchoven Graaf van Bergeyck*, diep betreurd door Kinderen, Kindskinderen en verdere Betrekkingen.
A. W. v. BRIENEN v. d. GROOTE LINDT.

*** Heusden, 4 November 1852. Heden overleed alhier, in den ouderdom van ruim 89 jaren, Vrouwe GEERTRUIDA THURET, Weduwe den Wel-Edelen Heer *H. van Lidt de Jeude*, diep betreurd door alle hare betrekkingen. JACs. DL. THURET,
Executeur-Testamentair.

*** Op den 4den November 1852, overleed te Kampen, de Hoog-Edel-Gestrenge Heer MICHAËL WITSENBORG, in leven gepensioneerd Generaal-Majoor der Genie, Ridder der Orde van den Nederlandschen Leeuw, in den ouderdom van 66 jaren.

*** Op den 4den November 1852, overleed te Heerde, in den ouderdom van 63 jaren en een halven dag SARA van DOESBURGH, geliefde Echtgenoote van
Eenige kennisgeving. L. GINJOOLEN.
Wegens Familie aangelegenheden wordt deze advertentie eerst nu geplaatst.

*** Heden overleed, tot onze innige droefheid, ons jongste Kind OTTO JOHAN, in den ouderdom van 7 maanden. G. J. van TRICHT.
Steenderen, F. J. A. E. van TRICHT,
den 7den November 1852. COLSON ABERSON.

*** Heden overleed, na eene kortstondige ongesteldheid, onze zeer geliefde Moeder en Behuwd-Moeder, GEERTJE ZULVER, Weduwe van den Heer *David Willig*, in den gezegenden ouderdom van 79 jaren en 8 maanden. Hoe zwaar mij dit verlies ook treffe, zoo hoop ik Gode te zwijgen en in Zijn doen te berusten.
P. WILLIG.
Eenige kennisgeving aan Vrienden en Bekenden.
Oudendijk, den 5den November 1852.

*** Heden overleed plotseling mijn geliefde Echtgenoot ENGEL van der BOON, in leven Onderwijzer alhier, in den ouderdom van 65 jaren. Ik verlies eenen braven Man, na eene hoogst gelukkige Echtvereeniging van 33 jaren, mijne Kinderen missen eenen zorgdragenden Vader. Wij hopen gesterkt te worden door de overtuiging van Gods vaderzin in den Heer, waarin onze dierbare ontslapen is. E. ARENTSE.
Noordwijk Binnen, Wed. *E. van der Boon*.
5 November 1852. Algemeene kennisgeving.

*** Na eene gelukkige Echtvereeniging van bijna 47 jaren, ontsliep, na een langdurig sukkelend leven, op heden nog onverwachts, mijne geliefde Echtgenoot JANNETJE MAK, in den ouderdom van 76 jaren.

Ik beween in haar eene zorgvolle Gade, en mijne Kinderen en Behuwd-Kinderen eene Moeder, die hun lief en dierbaar was. FOP SMIT.
Kinderdijk, 7 November 1852.

Om de uitgebreidheid van mijne vele Vrienden en Bekenden, dient deze algemeene, tevens als eene bijzondere kennisgeving, aan een ieder hunner.

*** Heden overleed tot droefheid van mij en mijne Kinderen, aan een spoedig toegenomen verval van krachten, in 71 jarigen ouderdom, mijn waarde Echtgenoot, Mr. MARTINUS EYSSELL Mz., Notaris te dezer stede en Auditeur-Militair in het Provinciaal Commandement van Zuid-Holland. M. M. MEYER,
's Gravenhage, Wed. *Eyssell*.
den 7den November 1852. Eenige kennisgeving.

*** Op den 7den November 1852, is binnen Leyden overleden Jonkvrouwe ANTONIA MAURICE HUBRECHT.

*** Heden overleed mijn geachte Vader, de Wel-Edel-Geboren heer JACOB LODEWIJK HENDRIK MOMMA, in den ouderdom van ruim 75 jaren, diep betreurd door mij en zijne verdere Betrekkingen.
Amsterdam, J. W. WINTER MOMMA.
den 8sten November 1852.

*** Heden overleed tot onze bittere droefheid, ons hartelijk geliefd eenig Kindje ELISABETH FREDERICA, in den ouderdom van slechts 5½ jaar. W. POEL.
Arnhem, E. POEL,
9 November 1852. geb. LUDEN.
Strekkende deze kennisgeving tevens aan Familie en Bekenden.

*** Gevoelig voor de menigvuldige blijken van hartelijke deelneming, mij en mijnen Kinderen betoond, bij het smartelijk verlies mijner hartelijk geliefde Echtgenoote, betuig ik, langs dezen weg, mijnen welmeenenden dank.
C. BAART.

*** Het *Algemeen Kantoor van Administratie*, alhier, onder Directie van STADNISKI & van HEUKELOM c. s., adverteert: dat de *COUPONS* van door hetzelve uitgegevene Certificaten van **Russische Fondsen**, verschenen 1/13 Julij 1852, van heden af, zullen worden betaald ten Kantore van de *Ontvang- en Betaalkas*, als van 6 pCt. in Assignatiën, groot Rs. 30.— met *f* 16,14, Zestien Guldens Veertien Cents, en van 6 pCt. in Zilver, groot Rs. 15.— met *f* 28,24, Acht-en-Twintig Guldens Vier-en-Twintig Cents.
Amsterdam, 8 November 1852.

NAKOMELINGEN.

De Kinderen of Kleinkinderen van THOMAS PAUW of De PAUW of Van der PAUW, die omstreeks het jaar 1765 is gehuwd, en *toen* woonde in de Provincie Noord-Holland, kunnen met opgave hunner Namen, Geboorteplaatsen, den tijd wanneer, enz. enz., zich aanmelden, met *franco* Brieven, onder Letters A. Z., bij den Boekhandelaar C. L. BRINKMAN, in de Hartenstraat, te Amsterdam.

*** De algemeene Rangschikking van Schuldeischers in den Insolventen Boedel van P. J. EIJKEN, te Hoorn, is den 8sten November jl. ter Griffie der Arrondissements-Regtbank te Hoorn nedergelegd, om gedurende veertien dagen aldaar ter inzage te blijven. De Curator,
Mr. A. KORVER, Jz.

*** Ten spoedigste verlangt men voor de Armenschool, te Apeldoorn, tegen genot van Kost, Inwoning en Salaris: Eenen ONDERMEESTER, minstens den 3den rang bezittende, voorzien van goede getuigschriften.

Men vervoege zich met *vrachtvrije* Brieven, doch liefst in *persoon*, bij den Onderwijzer JOHs. BERTEL Lz., aldaar.

*** W. van WOERKUM, Ond. te Heerjansdam, vraagt een ONDERMEESTER, liefst van den 3den Rang en die de beginselen der Fr. Taal en Algebra kan Onderwijzen.

*** Aan een Instituut in de provincie Zuid-Holland, wordt tegen 1°. Januarij 1853 gevraagd: Een SECONDANT, gewoon op eene Kostschool werkzaam te zijn, en in staat de jonge lieden op eene verstandige wijze te besturen. Het Salaris zal naar evenredigheid van de bekwaamheden worden geregeld.

Men adressere zich met de vereischte opgaven *franco*, onder Letter Q., aan den Boekhandelaar F. G. A. van WERKHOVEN, te Alphen a/d Rijn.

*** Tegen pr°. Januarij of eerder, vraagt men aan eene School in Z. H., waar tevens een klein aantal Pensionnaires zijn: een Prot. SECONDANT van eenigen Rang, die de Fransche Taal vaardig spreken en met vrucht onderwijzen kan. Behalve de gewone verpleging geniet men een behoorlijk Salaris, alsmede de gelegenheid om zich verder in Talen en Wetenschappen te bekwamen. Adres, *franco*, onder Letter G., bij J. H. KNOOP, Donkere Sparen te Haarlem.

*** Aan een Instituut in de Provincie Utrecht, verlangt men eenen SECONDANT, van den derden Rang, en geëxamineerd in het Fransch en Engelsch. Adres met *franco* Brieven, bij de Boekhandelaars J. H. GEBHARD & Co., Rokin, Hoek Wijde Kapelsteeg, te Amsterdam.

*** *Curatoren van 't Stads-Gymnasium te* GOUDA brengen ter kennisse van de belanghebbenden, dat de Raad dier Gemeente heeft besloten tot het aanstellen bij gen. Gymnasium van eenen DOCTOR *in de Letteren*, aan wien het onderwijzen der *Nederduitsche Taal* en *Letterkunde* en der *Historische Wetenschappen* zal worden opgedragen, tegen eene jaarwedde van *zeven honderd gulden*; en noodigen mitsdien allen, welke voor die betrekking in aanmerking wenschen te komen, uit om zich *persoonlijk* vóór den 27sten dezer maand bij Curatoren aan te melden. Curatoren voorn.
M. F. HOFFMAN,
Gouda, President.
1 *November* 1852. C. C. KROM,
Secretaris.

*** Men vraagt tegen 1 Februarij e. k., in eene Apotheek te Rotterdam: Een BEDIENDE, het Recepiëren kundig. Brieven *franco*, onder Letter E., bij de Boekhandelaars J. van BAALEN en ZONEN, te Rotterdam.

*** **OM TERSTOND TE WORDEN GEPLAATST**, verlangt men in eenen *Papier*-, *Kantoor*- en *Boekhandel*, IEMAND, van de Protestantsche Godsd., goed met Administratie en den Handel in opgenoemde Vakken bekend, die tevens geschiktheid bezit om in den Winkel werkzaam te zijn, en zich dus daar goed presenteren kan. Goede getuigen zijn tevens hoofdvereischten. Salaris naar bekwaamheid en des verkiezende KOST en INWONING. Hierop reflecterenden, adresseren zich, met *franco* Brieven, onder Letters G. R., bij den Boekhandelaar C. L. BRINKMAN, te Amsterdam.

*** *Burgemeester en Wethouders van* 's GRAVENHAGE noodigen bij deze, desbevoegde personen, van 25 tot 40 jarigen leeftijd, uit, om mede te dingen naar de betrekking van ONDERARCHITECT bij hunne Gemeente waaraan eene wedde verbonden is van *f* 1200 's jaars, en zich daartoe ter plaatselijke Secretarij aan te melden, vóór of op den 1sten December 1852, onder overlegging van bewijzen van bekwaamheid en goed gedrag.
's Gravenhage, den 8sten November 1852.
G. L. H. HOOFT, Burgemeester.
J. F. BURNIER, Secretaris.

*** **LEES HIER.**
In het schoonste en gezondste gedeelte der Provincie Utrecht, in de Gemeente Darthuizen, biedt zich bij fatsoenlijke Protestantsche Landlieden, tegen zeer billijke voorwaarden, eene geschikte gelegenheid aan, ter plaatsing van een' JONGELING, van de Protestantsche Godsdienst, die met genot van Kost, Inwoning en Bewassching, zou wenschen opgeleid te worden in alles wat tot het vak der Landbouw behoort.

Reflecterenden gelieven zich liefst in *persoon* of met *franco* Brieven, onder de Letters A. B., te adresseren bij den Heer H. BRINKMAN, Logementhouder te Driebergen

*** **NIEUW DAGBLAD.**
Voor een nieuw opterigten, dagelijks uittekomen *Dagblad*, worden gevraagd CORRESPONDENTEN, in de Hoofdplaatsen der verschillende Provinciën, in de andere voorname Steden en in al die Gemeenten des Rijks, alwaar dit mogt worden noodig bevonden. Personen die als zoodanig willen werkzaam zijn, worden verzocht zich met opgave van hunne Maatschappelijke betrekking schriftelijk en *franco* aantemelden, onder Lrs. V. R., bij de Boekhandelaars M. SCHOONEVELD & Zn., Beursstraat Buurt E. N°. 188 te Amsterdam.

*** Een gehuwd TUINMAN, P. G., van middelbaren leeftijd, volkomen bekwaam voor zijn vak, met een klein Gezin en van goede Getuigschriften voorzien, zag zich gaarne tegen Februarij e. k. verplaatst. Adres Brieven *franco*, onder Letters R. A., bij den Boekhandelaar BEUNK te Deventer.

*** Met Mei 1853 wordt gevraagd: Een HUISKNECHT, van de P. G., niet jonger dan 26 jaren, zijn werk goed verstaande. Adres met *franco* Brieven, onder Letter P., bij den Boekhandelaar A. H. BAKHUIJZEN, te 's Gravenhage.

*** Men verlangt eene R. C. DERDEMEID, die goed met de Wasch kan omgaan en goed kan Naaijen, voorzien van goede getuigenis. Adres, in gesloten *franco* Brieven, aan Z., bij de Drukkers en Boekhandelaren MENSING & de KONING, op de Hoogstraat, te Rotterdam.

*** *Eene gezonde gehuwde Vrouw*, 27 jaren oud, drie weken Kraams, van goede getuigschriften voorzien, wenscht als MINNE, geplaatst te worden. Adres *franco*, onder Letters K. G., bij den Boekhandelaar H. B. BREIJER, te Arnhem.

*** *On demande dans une famille, immédiatement, une BONNE, ou par préférence une fille Suisse du culte protestant, pour soigner de jeunes enfants. s' Adresser franco sous l'intiale U, aux Libraires HENDRIKSEN frères, au Zoetebrug à Rotterdam.*

*** Vermist met het drijven van Velsen tot Bloemendaal: Eene vaalbonte MELKKOE, gemerkt op de schoft, met de Letters I V T; die wegens dezelve eenige inlichting kunnen geven, worden verzocht dit te doen bij J. van TIL te Hillegom.

*** **TE HUUR,**
om in het begin van **December** *te aanvaarden:*
Een ruim HUIS en ERF, zeer geschikt tot het uitoefenen eener Affaire, staande en gelegen op eene der beste standen, nabij de Haven van het Nieuwe-Diep, in de Gemeente Helder. Adres in *persoon*, of met *vrachtvrije* Brieven, bij den Notaris J. SCHOON, aan den Helder.

*** Te KOOP: Een APOTHEEK met alle TOEBEHOOREN, geschikt voor eene Kleine Stad of het Platte Land. Adres *franco*, onder Letter X., bij de GEBROEDERS BELINFANTE, Boekhandelaren in de tweede Wagenstraat, te 's Gravenhage.

*** G. W. WESSELING, zal op Maandag den 15den November 1852, des namiddags ten half drie ure, te Amsterdam in *de Witte Zwaan*, op den Nieuwendijk, presenteren te verkoopen: Eene extra mooije nieuw aangekomene partij Greenen en Vuren, Dramsche en Bijhavensche, Riga en Narva Balken, Rigasche en Memelsche Wagenschotten, Memelsche Eiken Balken en Noordsche Deelen, Juffers, Ellens, Eikenhout en andere **HOUTWAREN.** Liggende in den Binnenkant en op den Wal.

*** G. J. KOOPMAN, TH. REICHELT en W. C. DE BOSSON, zullen op Maandag den 15den November 1852, des middags ten 12 ure, in het Lokaal in de Warmoesstraat, over de Papenbrugsteeg, presenteren te verkoopen: Extra mooije, nieuw aangekomene Greenen en Vuren DRAMSCHE Balken, Spieren, Kolders, Battings-platen en Deelen. *Riga-*, *Dantzig-* en *Narva* Balken. Amerikaansche Planken, Dekschrooten en Wezelsche Ashouten. Liggende in de Oude Schans en op de Wallen. Volgens Notitiën te bekomen bij ALTIUS & C°.

*** A. J. VAN DER POEST CLEMENT, Notaris te Poortugaal, zal op Woensdag den 17den November 1852, des voormiddags ten 11 ure, ten Herberge van *W. van der Schee* aldaar, in het openbaar veilen en verkoopen:

De CHIJNS, uitgaande van den Polder Zwaardijk, onder Poortugaal, tot een zuiver bedrag van *f* 102,75 in het jaar.

Nader onderrigt bij den Heer J. B. VERMAAT te Poortugaal en genoemden Notaris VAN DER POEST CLEMENT.

*** De Notaris VAN DEN HELM zal, op Vrijdag den 19den November 1852, des morgens 10 ure, te beginnen op de Buitenplaats *Goudestijn* te Maarsseveen, verkoopen: 60 zware gave Iepen-, Eiken- en Esschen BOOMEN, 54 Wilgen DITO en eenige percelen KERSEN BOOMEN en HOEPHOUT. — Kunnende alle te water vervoerd worden.

Mr. G. A. IJSSEL DE SCHEPPER, Notaris te Olst, zal op Maandag den 29sten November 1852, des voormiddags ten elf ure, in *het Verkooplocaal* op den Poot, te Deventer, veilen:

Ruim **400** zeer zware BEUKEN BOOMEN, ruim **100** zware EIKEN BOOMEN, geschikt voor Bergroeden en verder Timmerhout, **16** zware PEPPELEN, een zware NOTENBOOM, een dito KERSENBOOM en PEERENBOOM, geschikt voor Kastenmakers en eenige APPELBOOMEN, **32** HAGEBEUKEN, eenige Percelen LARIKSEN en DENNEN, geschikt voor Rikkingen en Sparen en circa 20 Percelen gehouwen BEUKEN BRANDHOUT, alles staande en gelegen op het Buitengoed *het Zand*, onder Wilpe, nabij den Straatweg van Deventer op Zutphen.

Aan te wijzen door den Meijer op *het Zand.*

*** **OPENBARE VERHURING**

op Maandag den 15den November 1852, des middags ten 12 ure, op het Raadhuis der Gemeente Leyden: De VISCHWATEREN, genaamd *de Zijl*, *de Braassemmeer*, *de Mare* en *Marepoel*, voor den tijd van vijf jaren, ingaande 1° Januarij 1853.

*** Men is voornemens, op Donderdag den 25sten November 1852, des voormiddags ten 10 ure, ten huize van den Kastelein *D. Beenders*, te Limmen, in het openbaar te verkoopen:

N°. 1. Een hecht, sterk en weldoortimmerd HUIS, ingerigt tot *Broodbakkerij*, met STALLING voor 4 Koeijen, ERVE, TUIN en BOUWLAND, groot 13 Roeden, 30 Ellen, staande en gelegen te Limmen. Te aanvaarden den 1sten Mei 1853, of vroeger.

N°. 2. Een stuk extra best WEILAND, gelegen als voren, genaamd *DE ENTERIJ*, groot 87 Roeden, 80 Ellen.

N°. 3. Een DITO stuk, gelegen als voren, genaamd *DE GRASHOEK*, groot 81 Roeden 50 Ellen.

Zijnde de opgemelde Percelen inmiddels *Uit de Hand te Koop*, waarop, wanneer dezelve in massa worden gekocht, de helft der Kooppenningen kan gevestigd blijven.

Nadere informatiën zijn te bekomen, bij den Heer K. VAN DER AARDE, te Andijk, en bij den Notaris J. SCHOEHUIZEN, te Alkmaar.

*** De Notaris L. M. VAN KRUYNE, te Brielle, als lasthebbende van zijne Principalen, zal op Dingsdag den 16den November 1852, doen veilen, en op Dingsdag den 30sten November 1852, doen afslaan, beide dagen des voormiddags ten elf ure, ten huize van den Kastelein *Harttenroth* te Brielle.

Ruim 43 Bunders zeer goede BOSCHLANDEN, aan elkander gelegen binnen de Gemeente Oostvoorne, in den Polder het Kruininger Gors.

De Hak derzelve Bosschen heeft over de laatste 21 jaren, onzuiver gemiddeld 's jaars beloopen *f* 1079.33.

De Grondlasten bedragen *f* 73,65.

Deze Bosschen nabij de Stad Brielle gelegen, zijn zeer wildrijk, en leveren eene geschikte gelegenheid voor de jagt op.

Nadere informatiën zijn te bekomen bij den Heer J. DE ROUVILLE te Brielle, en ten Kantore van genoemden Notaris VAN KRUYNE.

*** W. F. DANNENFELSER, te Utrecht, heeft weder verscheidene Exemplaren ontvangen, van het veel gekochte werkje:

Ueber die wahren Ursachen der HABITUELLEN LEIBESVERSTOPFUNG UND DIE ZUVERLÄSSIGSTEN MITTEL DIESE ZU BESEITIGEN.

VON DR. MORITZ STRAHL.

Dritte vermehrte, mit Abbildungen bereicherte Anflage 8 geh. 8 Bogen.

Prijs *f* 0,70.

*** De Boekhandelaars A. VAN HOOGSTRATEN & ZOON, te 's Gravenhage, hebben uitgegeven en alom verzonden:

EENE WAARSCHUWENDE STEM UIT DE BINNENLANDEN VAN JAVA.

PRIJS 60 CENTS.

*** Bij J. C. VAN KESTEREN te Amsterdam, en bij alle Boekhandelaren in 't Rijk, geschiedt, zoolang de voorraad strekt, de goedkoope aflevering van het gunstig bekende Werk, getiteld:

Leven, Krijgsbedrijven, Regering, Lotgevallen en Dood

VAN

LODEWIJK PHILIPS, KONING DER FRANSCHEN.

320 Bladzijden, met een uitmuntend Portret. Voor *f* 1.50, in plaats van *f* 3.—.

„ LODEWIJK PHILIPS, de man, wiens geheele leven eene aaneenschakeling der treffendste lotverwisselingen is geweest; de man, die de grenzen der menschelijke ellende en miskenning, der vorstelijke grootheid en bewondering, meer dan eens bereikt heeft; de man, wiens leven zoo vaak bloot gestaan heeft aan de stormen der elementen, en aan het staal der moordenaars; die als Vorst geboren en als banneling, grijs van jaren gestorven is, zal immer eene belangrijke plaats in de geschiedenis der volken en der menschheid beslaan. In hem zal altijd als onwederlegbaar bewezen worden, dat God en niet de mensch regeert, en dat de wegen der Voorzienigheid niet de wegen der menschen zijn."

*** Heden is alom verzonden het **eerste Nommer** van de

NIEUWE BOEKZAAL.

MAANDSCHRIFT VOOR DE PROTESTANTSCHE KERK. Prijs van den Jaargang *f* 3,60.

☞ De Heeren *van Druten* en *Bleeker* willen de prioriteit aan mijne *Nieuwe Boekzaal* betwisten, zelfs verdenking wekken tegen de eerlijkheid, waarmede zij is ondernomen. Feiten weêrleggen hen. Hun achtingwaardige redactie kan niet geraadpleegd zijn over hunne annonce.

In den aanvang van Junij werd aan den redacteur van de H. H. *van Druten* en *Bleeker* kennis gegeven, dat er dezerzijds voornemen bestond tot het uitgeven van eene *Nieuwe Boekzaal.* Dit geschiede in antwoord op een brief, waarin melding gemaakt werd van het plan tot een Tijdschrift: *Licht en kracht. Een Tijdschrift ter bevordering van christelijk en kerkelijk leven*, uit te geven te Sneek, bij *van Druten* en *Bleeker.*

Den 16den September bestelde ik bij de Heeren *Enschedé*, de letter voor mijne *Nieuwe Boekzaal*; een gedeelte der kopij was toen reeds op de drukkerij. Den eersten October verzendt de redacteur van de H. H. *van Druten* en *Bleeker* eene circulaire, medewerking vragende niet voor *Licht en kracht*, maar voor een *Nieuwe Boekzaal.* Die circulaire wordt gezonden aan al de vrienden van mijne redactie, die voor een gedeelte hun naam geven. Mijne redactie achtte eene naamlijst van medearbeiders voor *deze* zaak ondoelmatig.

Het zijn niet de H. H. *van Druten* en *Bleeker*, die over miskenning van regten te klagen hebben.

Arnhem, 9 Nov. 1852. G. W. VAN DER WIEL.

NIEUWE BIJBELVERTALING,

MET OPHELDERENDE AANTEEKENINGEN.

Bij den Boekhandelaar E. IPPIUS FOCKENS, te Franeker is verschenen, de 1e. Aflevering van den *Bijbel voor het Christelijk Gezin. Uit de oorspronkelijke Talen op nieuw overgezet en ingerigt naar de behoeften van den tegenwoordigen tijd. Door* **H. F. T. Fockens**, *Theol. Doct. en Predikant te Twijzel en Koten.* Ter kennisneming van den geest en trant, de waarde en het gewigt van dezen Huis-Bijbel, beide voor geleerde en ongeleerden, zijn bij de meeste HH. Boekhandelaren Exempl. der 1e. Afl. voorhanden; terwijl de Uitgever vertrouwt, dat eene nauwkeurige vergelijking van den Tekst en de Aanteekeningen daarop met den **Staten-** en **van der Palms Bijbel**, elken beminnaar van Gods woord van het belang zal overtuigen, om zich ook deze nieuwe, voor *huisselijk* gebruik schier onontbeerlijke vertaling en uitlegging aan te schaffen; te meer daar men naar eene nieuwe overzetting der H. Schrift van wege de Synode nog lang vruchteloos zal uitzien. De Uitgave des O. Test. zal in ruim 12 Afleveringen geschieden van 6 Vel ieder, tegen den prijs van 90 Cts., en vermoedelijk in 3 jaren kunnen afloopen.

BASTIAT, Roof en Wet . . .	*f* -,40.
BASTIAT, Eigendom en Berooving	„ -,40.
Het IJzeren Masker, of de Geheimzinnige Gevangene . . .	„ -,30.
Friesche Volks-Almanak 1836 tot 1852. Per Jaargang . . .	„ -,30.

*** Dezer dagen is den Inteekenaren afgeleverd:

KENNEMERLAND,

BALLADEN

DOOR

W. J. HOFDYK.

3e Deeltje. à *f* 1,-.

INHOUD:

Castricum.

De Lijfknaap van Castricum (1005)	Pag.	219.
De Stalboef (1358)	„	226.
Het Wisselkind (1150)	„	236.

Heemskerc.

De Popel van Noorddorp (1335)	„	245.
Nacht-profecy (1490)	„	252.
Knapentrouw (1206)	„	256.
De Nixen-wel (1340)	„	264.
Bange strijd (1271)	„	271.
De Stiefmoeder (1450)	„	279.
O. L. V. van Haarlem.		
I. De Burchtvrouw (924)	„	284.
II. De Erfzoon (942)	„	291.
Hoogste troost (1220)	„	300.
De Zwane van Andrichem (1086)	„	308.

Haarlem, *Nov.* 1852. J. J. VAN BREDERODE.

*** Bij den Boekhandelaar **J. DE LANGE**, *te Deventer*, ziet heden het licht:

RICHARD WHATELY, LESSEN TOT INLEIDING DER STAATHUISHOUDKUNDE.

Naar den derden herzienen en vermeerderden druk.

UIT HET ENGELSCH VERTAALD DOOR

W. SLOET TOT WESTERHOLT.

Gr. 12mo. 327 pag. Prijs ***f* 2,25.**

Dit Werkje is vóóral in deze dagen hoogst belangrijk, daar in hetzelve de **IERSCHE ARMENWETTEN** behandeld worden.

GRATIS TE VERKRIJGEN

bij J. D. SYBRANDI, te *Amsterdam* en bij alle Boekhandelaren, de *uitmuntende* **Beoordeeling** van:

DE GLOBE.

Schetsen van Landen en Volken, bijeenverzameld, door H. PICARD. Per Jaargang, 12 Afl. of 4 Deelen, met Platen . . . *f* 7,20.

VOOR GYMNASIËN EN INSTITUTEN

wordt bij H. LAGERWEIJ, te *Dordrecht* uitgegeven:

P. J. VETH, Professor aan het Athenæum Illustre te *Amsterdam*, SPECIMES FROM THE ENGLISCH CLASSICS, with an introductory Essay on English Literature, explanatory Notes and a Glossary. Twee Deelen, elk à . . . *f* 1,50.

Dit WERK, dat met de uiterste zorg bewerkt is, en Stukken of Fragmenten uit de voornaamste vroegere en latere Engelsche Schrijvers, zoo in Proza als Poëzij, bevat, is hoofdzakelijk bestemd voor het Onderwijs van zulke jonge lieden, die, reeds eenig onderrigt in het Engelsch genoten hebbende, zich verder willen oefenen, of een voortgezet onderwijs in de nieuwere Talen genieten; en heeft tevens ten doel, hen eenigzins dieper in het leven en streven van het Engelsche volk in te leiden, de Engelsche Staatsregeling voor hen te ontvouwen en den geest der Engelsche Letterkunde in zijne meest karakteristieke voortbrengselen te doen kennen; en is, naar het oordeel van bekwame Onderwijzers, bijzonder geschikt, om gebruikt te worden als vervolg op:

J. LAGERWEIJ'S NIEUW ENGELSCH LEER-, LEES- en VERTAALBOEK (Proza en Poëzij), à *f* 1,00. Waarvan reeds de 3de druk het licht ziet en, bij 't welk gevoegd is een Aanhangsel, dat de vertaling bevat van schier al de woorden en min bekende uitdrukkingen en spreekwijzen, die in den tekst voorkomen. De beide bovenstaande Werken kunnen verder gezegd worden, voor 't onderwijs der Engelsche Taal een schoon geheel uit te maken, met

H. A. HAMELBERG'S Verkorte Spraakkunst der Engelsche Taal, met een aantal toepasselijke opstellen *f* 0,80.

——— Verzameling van Stukken in het Engelsch. 2de druk . . . *f* 1,00.

——— Aanwijzing, dienende tot leiddraad bij het vertalen der bovenstaande verzameling. 2de druk . . . *f* 1,00.

——— WOORDENBOEKJE, beh. bij dito . . . *f* 0,30.

Aan al de genoemde WERKEN is de meest gunstige beoordeeling te beurt gevallen; zij worden dan ook op de voornaamste Inrigtingen van Onderwijs, bij het aanleeren der Engelsche Taal, gebruikt; terwijl, voor het gemak van den Onderwijzer, het oorspronkelijke der verzameling mede verkrijgbaar is, onder den titel van ORIGINAL TEXT . . . *f* 1,00.

Prof. **J. M. SCHRANT**, Geschiedenis des Vaderlands voor de Scholen . . . *f* 0,25.

——— **G. C. MULDER**, Nieuwe Nederlandsche Spraakleer, naar de beste bronnen bewerkt en gestaafd door het gezag der voornaamste hedendaagsche Schrijvers. *f* 3,60.

A. H. HAMELBERG, INLEIDING tot de FRANSCHE TAAL, een *Leer-*, *Lees-* en *Vertaalboek* voor eerstbeginnenden. 1ste stuk, 4de druk . . . *f* 0,65.

IDEM, Tweede stuk, 3de druk	„ 0,75.
IDEM, Derde stuk (syntaxis)	„ 0,80.
IDEM, Vierde stuk	„ 1,00.
IDEM, Vijfde en Laatste stuk	„ 0,80.

F. LAGERWEIJ, Theoretisch en Practisch Leerboek der Algebra. Twee Deelen, tweede druk. *f* 3,00.

——— Antwoorden op Idem . . . „ 0,60.

——— HOOGDUITSCH LEES-, LEER- en VERTAALBOEK (Proza en Poëzij) . . . *f* 1,00.

G. C. VERENET, LE LAFONTAINE DES ECOLES ou Choix de cinquant Fables, les plus simples et les plus morales du premier des Fabulistes. Ouvrage élémentaire, avec l'explication et la version en Hollandais des phrases et des mots les plus difficiles . . . *f* 0,30.

H. SLUITERS, Meetkundig Schoolboek. 2de druk . . . *f* 0,60.

——— Vijfde, twee honderdtal Rekenkundige opgaven. 2de druk . . . *f* 0,30.

——— Oplossen op idem . . . „ 0,50.

LEKTUUR VOOR OUD EN JONG.

OLIPODRIGRO VOOR BLIJGEESTIGEN.

Bijdragen in Proza en Poëzy, *met* 11 *fraai gegrav. Plaatjes.*

Van dit uitmuntende Werkje zijn nog weinige Ex. voor den geringen prijs van *f* -,90 ct. te bekomen, bij den Boekverkooper H. VAN CITTERT, St. Jansstraat, N°. 281, te Amsterdam.

De Aflevering geschiedt à contant, en op *franco* aanvraag.

Te Haarlem bij JOH. ENSCHEDÉ EN ZONEN.